

P. Alojz Šatura SJ

(30. 4. 1925 Jablonec – 30. 4. 1983 Bratislava)

Narodil sa 30. apríla 1925 v Jablonci (Halmeš) v okrese Pezinok. Ľudovú školu navštevoval v Jablonci a v Budmericiach. V roku 1937 nastúpil do Štátneho reálneho gymnázia Jána Hollého v Trnave, kde absolvoval päť ročníkov.

Ubytovanie počas štúdií našiel na jezuitskom internáte Stanislavov a na svojho vychovávateľa Michala Potockého spomína s vďakou. Študenti Stanislavova hrávali pre verejnosť divadlá. V rôznych hereckých rolách si tento apoštolát obľúbil aj gymnazista Alojz.

Fráter Ján Kalina, z vrátnice trnavského jezuitského domu, získal pre rehoľu jeho najstaršieho brata Františka Šaturu. Krátko po ňom nastúpil do noviciátu druhý brat Vladimír. Rodičia plánovali Alojzovu budúcnosť na domácom gazdovstve, lebo bol fyzicky najzdatnejší, avšak on sa vydal po ceste svojich bratov a 30. júla 1942 nastúpil do noviciátu v Ružomberku.

V čase noviciátu ho oslovili príklady pátra Sahulčíka, ktorý sa venoval chudobným v Rybárpoli, frátra Čerku, ktorý chudobným nosil jedlo. Oslovila ho vízia rehoľného života podľa pátra Hidvéghyho pripomínajúceho novicom, že „rehoľník je pribitý na kríž klinecami chudoby, čistoty a poslušnosti“.

S blížiacim sa vojnovým frontom poslali predstavení mladých jezuitov do Piešťan. Maturitnú skúšku absolvoval 28. júna 1946 v Štátnom piešťanskom gymnáziu. V septembri 1946 odchádza na štúdium filozofie do Brna a koncom roka do Děčína.

Veľmi si obľúbil katechézu detí, ktoré vyučoval v severočeských obciach Janov, Růžová a Hřensko. Od septembra 1949 pokračoval v teologických štúdiách v Trnave.

Na Vianoce 1949 sa do jezuitského domu nasťahovali dvaja štátni zmocnenci, čo bolo znamením, že štátna správa pripravuje tvrdší zásah. Dňa 14. apríla 1950 došlo k likvidácii rehole. Do autobusu odvážajúceho internovaných rehoľníkov z Trnavy nastúpil Alojz s dvomi nafúkanými loptami, čo odľahčilo dusivú atmosféru nedobrovoľne odvážaných spolubratov.

V kárnom kláštore v Podolínci si mladí verbisti, saleziáni a jezuiti krátili čas medzirehoľnými športovými turnajmi, pri ktorých ukázal školastik Alojz skvelý talent. V teologických štúdiách pokračoval aj v provizórnych podmienkach podolínskeho kláštora až do septembra 1950.

Dozorná správa 5. septembra 1950 odviezla jezuitských školastikov do Pomocno-technických práporov do Svätej Dobrotivej pri Plzni. Alojz pracoval s ostatnými na stavbách v Strašiciach, v Prahe a v oceliarnach v Kladne.

V Prahe 24. decembra 1950 Alojz Šatura spolu s Petrom Dubovským prijali v utajení kňazské svätenia od biskupa Kajetána Matouška. V novembri 1953 v kladnianskych oceliarnach utrpel ťažký úraz, po ktorom sa zotavoval niekoľko mesiacov.

Koncom roka 1953 bol vyradený z PTP služby a po polroku prichádza do Bratislavy. Zamestnanie našiel vo Vodohospodárskych stavbách v Prievoze, kde pracoval až do 1980.

Do roku 1966 býval v drevenej búde v zamestnaní, ktorá zároveň slúžila ako sklad materiálu. Toto miesto poslúžilo aj pre jeho apoštolát medzi chlapcami z Prievozu, ktorých vedel nadchnúť športom a zmyslom pre spoločnú modlitbu.

V roku 1968 spolu s jezuitskými pátrami Gromom, Zavarským a Schmidtom sa stali výpomocnými duchovnými v jezuitskom kostole v Bratislave. S vyučovaním náboženstva vypomáhal vo farnosti Blumentál a na škole Ústavu sociálnej starostlivosti pre mládež s kombinovanými chybami na Patrónke (dnešná Dúbravská cesta 1) a na Ústave sociálnej starostlivosti pre telesne postihnutú mládež, na Mokrohájskej ulici č. 3 v Bratislave.

Tu sa bližšie zoznámil s problematikou telesne postihnutej mládeže a začal sa jej intenzívnejšie venovať. Po opakovaných predvolaniach na Štátnu bezpečnosť a obmedzovaní jeho duchovnej služby mu bol tlmočený na Vianoce 1974 ústnou formou zákaz pre verejnú pastoračiu.

Keďže nedostal žiadny doklad o ukončení verejnej duchovnej služby, nahradil pátra Juhásza v službe školským sestrám Notre Dame na Patrónke. Denne k nim dochádzal slúžiť svätú omšu o piatej ráno. Popri tom sa venoval v duchovnej službe telesne postihnutým deťom, až kým mu v roku 1979 štátne orgány definitívne neodobrali súhlas k pastoračnej službe.

V ďalších rokoch sa hlásili zdravotné ťažkosti, pre ktoré musel obmedziť viaceré aktivity. Od roku 1982 sa pri jeho lôžku v jeho byte na Partizánskej ulici striedalo viacero katechétoch, ktoré duchovne viedol počas apoštolátu v prostredí telesne postihnutej mládeže.

V deň svojich narodenín – 30. apríla 1983 – páter Alojz zomiera. V rodnom Jablonci ho 4. mája pochovával trnavský biskup Július Gábriš za účasti vyše tisíc ľudí.

Milan Hudaček SJ